



2019 09 27

Att:

Miljödepartementet

Klimatenheten, Nationellt

Johanna Jansson

## **Remissvar angående Naturvårdsverkets rapport Kartläggning och analys av utsläpp från vedeldning**

Diarienummer: M2019/00796/KI

### **Astma- och Allergiförbundets övergripande synpunkter:**

(Astma- och Allergiförbundet kallas nedan "vi")

Skadliga utsläpp från dålig förbränning av ved orsakar ca 900 förtida dödsfall per år i Sverige. Föroreningarna ger också en ökad risk för luftvägsbesvär, hjärt- och kärlsjukdomar, cancer och psykisk dålig hälsa. Det har lett till ökade samhällsekonomiska kostnader om ca 56 miljoner kr som omfattar bland annat ökad sjukskrivning (fakta från Ramboll, konsultföretag).

I detta allvarliga läge är det viktigt att Sverige nu skärper kraven på vedeldningen eftersom tekniken redan finns på marknaden. Med modern eldningsutrustning och rätt eldningsteknik kan utsläppen av partiklar och andra ämnen från vedeldning minska med upp till 80 till 90 procent. Det ger en omedelbar effekt på närmiljön och på längre sikt kommer det att minska överdödlighet som beror på luftföroreningar. Men för små partiklar har inga säkra nivåer hittats och därför bör man sträva efter så låga utsläpp som möjligt. En omställning till berg-, sjö- eller jordvärmepump samt solvärme och fjärrvärme i tätorter bör premieras före annan teknik.

Vi anser att arbetet med miljö kvalitetsmålen ska utgå från vad naturen och människan tål utifrån bästa vetenskapliga forskning. Det är samhällsekonomiskt realistiskt att i detta fall ställa de beräknade kostnaderna för ohälsa (56 miljoner/år) mot de kostnader som beräknas för att motverka denna ohälsa enligt rapportens förslag. Regeringen bör avsätta de medel som behövs för att förverkliga förslagen i denna rapport. Detta rimmar också väl med att miljö kvalitetsmålen ska vara på plats inom en

Box 17069, 104 62 Stockholm. Rosenlundsgatan 52.

Telefon 08-506 28 200. Telefax 08-506 28 249

Org-nr 802005-7512 , pg 1875-4

[info@astmaoallergiforbundet.se](mailto:info@astmaoallergiforbundet.se)

[www.astmaoallergiforbundet.se](http://www.astmaoallergiforbundet.se)



generation.

## **Astma och Allergiförbundet synpunkter på rapportens förslag**

Förslaget syftar till att fasa ut vedpannor med höga utsläpp inom tätorter. Detta är mycket bra, men det finns inget skäl att undanta glesbygd från detta förslag. Inom vårt förbund finns det personer som har så svår astma att de inte klarar av att bo i områden där det eldas, med vare sig ved eller pellets, över huvud taget. De söker sig ut till glesbygd för att kunna andas. Om de också där möts av höga halter av luftföroreningar från vedeldning hamnar de i ett mycket svårt läge – var ska de finna en plats att bo på där de kan andas utan att få astma? Med stort avstånd till grannar hjälper det om grannarna använder bästa teknik i jämförelse med gammal vedeldningsteknik.

Vi anser att alla förslag i rapporten ska gälla både tätorter och glesbygd. Se vårt förslag under 9.1.3

### **8.2 Förslag till etappmål**

Vi anser att förslaget att det ska gälla alla pannor är mycket bra.

### **8.3 Uppföljning**

Tillgänglighet och kvalitet varierar verkligen stort mellan kommunerna. Rådgivning och utbildning behövs till hushåll som eldar med ved för att uppnå bästa eldningsresultat med så låga halter av luftföroreningar som möjligt som resultat. En kvalitativ uppföljning är av stort värde.

#### **8.3.1 Alternativa formuleringar**

Vi anser att det är viktigt att arbeta också för generella utsläppsminskningar då vi vet att PM 2,5 transporteras långa vägar och det generellt är nödvändigt att minska dessa transporter.

En sekundär vinst med att minska B(a)P och PM 2,5 är att det släpps ut mindre mängder växthusgaser då förbränningen sker mer effektivt och energiinnehållet i veden bättre tas tillvara.

#### **8.3.2 Alternativ formulering 2**

Om det som här föreslås fungerar bra i Tyskland är det värt att fundera på det en gång till, trots ökade kostnader. Samhällsekonomiskt kan det löna sig att arbeta "pricksäkert". Alla bidrag till luftföroreningar har sin del i den ohälsa som kostar samhället stora summor årligen, för att inte tala om de dödsfall som kan kopplas till dessa föroreningar.

## **9.1 Skrotningspremie**

Våra kommentarer nedan gäller också i för 9.2.2



#### 9.1.1 Förutsättningar för en skrotningspremie

Vi anser liksom rapporten att det är viktigt att hämma andrahandsmarknaden för gamla vedpannor.

#### 9.1.2 Syftet med skrotningspremien

Vi anser att de krav som här föreslås är mycket bra. Skrotningspremien ska ha med krav om vad som får installeras i stället.

#### 9.1.3 Analys av olika former av differentiering av premier

Vi är här inte eniga med resonemanget i rapporten. Se ovan förklaring till att vi anser att alla förslag i rapporten ska gälla både tätort och glesbygd. Möjligen med den modifieringen att det ska vara möjligt för ett hushåll i glesbygd att ansöka om premien om en av hushållets grannar får hälsoproblem (styrkt av läkarintyg) orsakade av hushållets vedeldning.

#### 9.1.4 Naturlig bytestakt

Det låter realistiskt.

#### 9.1.5 Avfallshanteringen och andrahandsmarknaden

Vi anser att skrotningspremien ska vara kopplad till ett krav på en renare uppvärmning.

#### 9.1.6 Kriterier för att ansöka om skrotningspremie

Vi anser att dessa kriterier är väl utformade.

#### 9.1.7 Ansökningsprocess

Vi förslår här att åtgärderna som ska vara stödberättigade ska få differentierat stöd.

Störst stöd (högsta belopp) bör ges till installation av berg-, sjö- eller jordvärmepump samt solvärme därför att detta minskar halterna av B(a)P och MP 2,5 ner till nollnivåer. De är också bättre ur hållbarhetssynpunkt.

Näststörst belopp bör gå till installation av fjärrvärme då detta leder till väsentligt minskade halter av B(a)P och MP 2,5.

Lite minder belopp bör gå till installation av ny vedpanna eller pelletspanna med ackumulatortank.

#### 9.2.2 Förutsättningar och avgränsningar

En ökad anmälningsplikt eller teknikreglering och förhindrad andrahandsmarknad utbytestöd är naturligtvis lovvärt.

Vi anser (så som anförts ovan) att stödet inte ska begränsas enbart till tätorter. Se vår kommentar under 9.1.3.

#### 9.2.3 Kriterier för att ansökan om stöd.

Detta verkar rimligt.



#### 9.4.1 Utformning av ett tekniskt system

Se vårt förslag under 9.1.3 vilket vi anser ska gälla generellt och inte vara upp till kommunerna att genomföra.

Mätningar enligt det tyska system vore att föredra, men en utvärdering av pannans tekniska utformning får anses vara "second best".

Bra att ett område som är detaljplanelagt utan att vara en tätort kan inkluderas i systemet.

Mycket bra förslag att den utökade anmälningsplikten ska kompletteras så att byte av befintliga vedpannor inom tätort ska likställas med utsläppskraven för nyinstallation av vedpannor samt att det vid nyinstallation inom tätort ska vara krav på att installera en ackumulatortank samt att anmälningsplikt bör gälla vid byte av panna utanför tätort.

Ökad rådgivning och utbildning från kontrollanter om att elda på rätt sätt är av stor vikt för att få tekniken att fungera optimalt och därmed få ner föroreningarna.

#### 10.1 Stöd för utbyte av äldre vedpanna

**Astma- och Allergiförbundet stödjer förslaget om att avsätta medel, som i form av bidrag, ges för att ersätta gamla vedpannor med ny teknik enligt förslagen i denna rapport. Vi anser dock att bidraget inte bör begränsas enbart till tätorter utan ska kunna ges också till vissa hushåll som orsakar hälsoproblem för omgivande grannar i glesbygd. Ingen ska behöva bli sjuk av en vedeldande granne.**

Maritha Sedvallson

Ordförande Astma- och allergiförbundet